

Tájékoztató Magyarország és a Török Köztársaság közötti szociális biztonsági Egyezményről

Magyarország és a Török Köztársaság között a szociális biztonságról szóló Egyezmény a 2015. évi XXX. törvénnyel került kihirdetésre. Az Egyezmény a külgazdasági és külügyminiszter 4/2018. (I. 25.) KKM közleménye alapján 2018. április 1. napján lépett hatályba.

Az Egyezmény tárgyi hatálya

Magyarország tekintetében

azokra a jogszabályokra, amelyek

- a biztosítási kötelezettségre, a társadalombiztosítási ellátások: nyugdíjak, egészségbiztosítási és a munkanélküliség esetén járó ellátások fedezetére fizetendő járulékokra,
- a társadalombiztosítási nyugellátásokra,
- az egészségbiztosítási ellátásokra, valamint
- a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira;

a Török Köztársaság tekintetében

azokra a jogszabályokra, amelyek

- az egy vagy több munkáltatónál szerződéssel foglalkoztatott személyek vonatkozásában a rokkantsági, az öregségi, a túlélő hozzátartozói, az üzemi balesetekre és foglalkozási megbetegedésekre vonatkozó, a munkanélküliségi biztosításra és az általános egészségbiztosítás keretén belül a betegségi és anyasági biztosításra,
- a munkaszerződés nélkül, a saját nevében önálló vállalkozói tevékenységet végző személyek vonatkozásában a rokkantsági, az öregségi, a túlélő hozzátartozói, az üzemi balesetekre és foglalkozási megbetegedésekre vonatkozó és az általános egészségbiztosítás keretén belül a betegségi és anyasági biztosításra,
- a közszférában foglalkoztatott személyek vonatkozásában a rokkantsági, az öregségi, a túlélő hozzátartozói és az általános egészségbiztosítás keretén belül a betegségi és anyasági biztosításra vonatkoznak.

Az Egyezmény személyi hatálya kiterjed

Amennyiben az Egyezmény másként nem rendelkezik, előírásait alkalmazni kell

- a) mindazon személyekre, akik korábban valamelyik, vagy mindkét Szerződő Fél joghatósága alá tartoztak vagy jelenleg valamelyik Szerződő Fél joghatósága alá tartoznak, valamint

- b) azon személyekre, akik az ellátásra való jogosultságukat az a) pontban meghatározott személytől származtatják, az adott Szerződő Fél hatályos jogszabályai szerint.

Az alkalmazandó jogszabályokra vonatkozó rendelkezések

Általános rendelkezések

Az egyik Szerződő Fél területén munkát vagy önálló vállalkozói tevékenységet végző személy munkaviszonyára vagy önálló vállalkozói tevékenységére annak a Szerződő Félnek a jogszabályait kell alkalmazni, ahol a személy a keresőtevékenységét folytatja, kivéve, ha az Egyezmény másként nem rendelkezik.

Amennyiben egy személyt egy vállalkozás állandó kereskedelmi képviselője vagy fióktelepe nem annak a Szerződő Félnek a területén alkalmaz, amely területén a vállalkozás bejegyzésre került, akkor ezen személy annak a Szerződő Félnek a jogszabályai hatálya alá tartozik, ahol a fióktelep vagy az állandó kereskedelmi képviselő működik.

Különleges rendelkezések

Kiküldetés

Ha az egyik Szerződő Fél felségterületén székhellyel rendelkező vállalkozás az általa rendszerint e Szerződő Fél felségterületén foglalkoztatott munkavállalóját a másik Szerződő Fél felségterületére küldi ki annak érdekében, hogy utóbbi a munkáltató nevében ott munkát végezzen, a kiküldött munkavállaló továbbra is a kiküldő Szerződő Fél jogszabályainak hatálya alá tartozik, feltéve, hogy a kiküldetés várható időtartama nem haladja meg a 24 naptári hónapot és a kiküldetésre nem egy korábban kiküldött munkavállaló felváltása céljából kerül sor.

Ha az egyik Szerződő Fél felségterületén rendszerint önálló vállalkozói tevékenységet folytató személy ezen önálló vállalkozói tevékenységét ideiglenesen a másik Szerződő Fél felségterületén folytatja, az önálló vállalkozó továbbra is az elsőként említett Szerződő Fél jogszabályainak hatálya alá tartozik, feltéve, hogy a másik Szerződő Fél felségterületén folytatott önálló vállalkozói tevékenységének várható időtartama nem haladja meg a 24 naptári hónapot.

A kiküldetés egy alkalommal, maximum 60 hónapra meghosszabbítható a munkavállaló és munkáltató közös kérelme, vagy az önálló vállalkozó saját kérelme alapján, a Szerződő Felek illetékes hatóságainak, vagy az illetékes hatóságok által megbízott illetékes intézményeinek előzetes egyetértésével.

Köztisztviselők, közalkalmazottak és más, velük azonos elbírálás alá tartozó személyek

Bármely Szerződő Fél köztisztviselői, közalkalmazottai és más, velük azonos elbírálás alá tartozó személyekre azon Szerződő Fél jogszabályai hatálya alá tartoznak, amely szervezetében alkalmazza őket.

A nemzetközi fuvarozási és szállítványozási vállalkozások alkalmazottai

Az egyik Szerződő Fél lobogója alatt közlekedő hajón alkalmazott személyre e Szerződő Fél jogszabályait kell alkalmazni.

Arra a személyre, aki egy olyan vállalkozás utazó-, vagy légi személyzetének tagja, amely saját maga vagy más részére nemzetközi közúti, vasúti vagy légi, személy-, illetve áruszállítási tevékenységet végez, annak a Szerződő Félnek a joga alkalmazandó, ahol a vállalkozás bejegyzett székhelye található.

Diplomáciai küldöttségek és konzuli tisztviselők

Az Egyezmény nem érinti a diplomáciai kapcsolatokról szóló 1961. április 18-i bécsi egyezmény, illetve a konzuli kapcsolatokról szóló 1963. április 24-i bécsi egyezmény rendelkezéseit.

A diplomáciai és konzuli képviselők azon helyi alkalmazottaira, akiket nem a másik Szerződő Fél területére történő kiküldetés keretében foglalkoztatnak, annak a Szerződő Félnek a jogszabályai vonatkoznak, amelynek a felségterületén foglalkoztatják őket.

Nem érintve az előzőekben foglaltakat, a diplomáciai és konzuli képviselőket foglalkoztatott személyek, akik a küldő Szerződő Fél állampolgárai, a szolgálatuk megkezdésének napjától számított 3 hónapon belül választhatják a küldő Szerződő Fél jogszabályainak alkalmazását. Amennyiben az érintett személyek foglalkoztatása az Egyezmény hatályba lépése előtt megkezdődött, az Egyezmény hatálybalépésétől számított három hónapon belül élhetnek választási jogukkal. A választási jogukkal élő személyek, a rájuk alkalmazandó jogszabályok szerinti Szerződő Fél illetékes intézménye által kiállított igazolást a lakóhely szerinti Szerződő Fél illetékes intézményéhez személyesen vagy munkáltatójukon keresztül nyújtják be.

Kivételek az alkalmazandó jogszabályokra vonatkozó rendelkezések alól:

A Szerződő Felek illetékes hatóságai vagy az általuk kijelölt intézmények a munkáltató és a munkavállaló közös kérelmére vagy az önálló vállalkozó kérelmére, közös megegyezés alapján a jelen Egyezményben nem szabályozott további mentességet állapíthatnak meg az alkalmazandó jogszabályokra vonatkozó általános rendelkezés alól, azzal a feltétellel, hogy az érintett személy továbbra is valamelyik Szerződő Fél jogszabályai hatálya alatt marad, vagy hatálya alá kerül. A mentesség megállapítása során figyelembe kell venni a foglalkoztatás vagy önálló vállalkozói tevékenység jellegét és körülményeit.

A munkavállaló és munkáltatója a mentességre vonatkozó közös kérelmet és az önálló vállalkozó a mentességre vonatkozó kérelmet azon Szerződő Fél illetékes intézményéhez nyújtja be írásban, amely jogszabályainak alkalmazását kéri.

A biztosított jogviszony és mentességekre vonatkozó igazolások

A munkavállaló és a munkáltató közös kérelmére vagy az önálló vállalkozó kérelmére olyan, a Szerződő Felek összekötő szervei által közösen meghatározott tartalmú

igazolást állítanak ki, amely tanúsítja, hogy az érintett személy az említett munkavégzés vagy önálló vállalkozói tevékenység tekintetében az egyik Szerződő Fél jogszabályai hatálya alá tartozik. Az igazolást Magyarországon az illetékes kötelező egészségbiztosítási szerv, a Török Köztársaságban a Szociális Biztonsági Intézet adja ki. A kiállított igazolást a kérelmező(k)nek és a másik Szerződő Fél fent említett illetékes intézményének küldik meg.